

handlingar, som af Vetenskapsakademien blifvit till Kongl. Ecklesiastikdepartementet inlemnade och här ofvan blifvit åberopade, hemställa,

att Riksdagen måtte, med godkännande för sin del af den utaf Vetenskapsakademien i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t den 14 September 1881 framställda plan för uppförande af en byggnad till beredande af förökadt utrymme för det Naturhistoriska Riksmuseet, hvilken byggnads hela kostnad är beräknad till 240,000 kronor, för första byggnadsåret anvisa å extra stat en summa af 39,000 kronor.

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1883.

A. E. Nordenskiöld.

N:o 28.

Af Herr P. Näsman: Om ändring i grunderna för rösträtt vid prestval.

Länge har det varit erkändt, att åtskilliga reformer äro af behovet påkallade å kyrkolagstiftningens område, ett erkännande, som särskildt tagit sig uttryck i det senast utarbetade förslaget till ny kyrkolag. Då det emellertid tyvärr torde dröja ännu många år, innan någon ny kyrkolag kan blifva antagen, bjuda både rättskänsla och billighet att icke dröja till dess med att afskaffa de svåraste bristerna och tillfredsställa de djupast kända behofven.

Bland frågor på ifrågavarande område, som på det närmaste röra folket i allmänhet, intager den om tillsättandet af prest ett bland de främsta rummen. Det torde icke vara för mycket sagdt, om jag påstår,

att den väsentligt större delen af den myndiga befolkningen i hög grad ogillar den nu gällande röstgrunden vid prestval, enligt Kongl. Förordningen den 1 April 1843. I följd af härom nu gällande stadganden har det ju hittills ofta inträffat, att en enda eller några få personer i konsistoriella pastorat tillsatt prest till stort missnöje för och i rak strid emot flertalets i församlingen önskan. Om en person på grund af sitt personliga värde någonsin bör få rätt att föra talan i allmänna angelägenheter, borde det väl i första hand vara fallet vid val af församlingslärare, men enligt nu gällande stadganden eger, som bekant är, den fattige, han må vara huru from och gudfruktig som helst samt ega huru stor kristlig kunskap och erfarenhet samt moget omdöme i andliga ting, alls ingen talan vid prestval — ja, icke ens den förmögnes person, vore han för öfrigt den lärdaste, rättrådigaste och frommaste, betyder något vid prestval; hvad han eger af gods, hemman, bruk o. s. v. är här hufvudsaken, hvarpå valet ensamt beror. Att en sådan oegentlighet kunnat fortfara så länge inom vår evangelisk-lutherska kyrka, väcker vid närmare eftertanke i sanning förvåning. All sann undervisning, uppfostran och bildning gå ju ut på att höja personlighetens värde. Dermed böra ock följa icke blott större personliga skyldigheter utan äfven rättigheter, och då det svenska folket under en lång följd af år frikostigt beviljat millioner kronor årligen för folkets undervisning och bildning, borde väl nu tiden vara inne samt folket i allmänhet så pass upplyst, att det sjelft borde få välja sina församlingslärare och icke längre låta gods, hemman o. d. göra det.

Jag anser därför, att hädanefter hvarje statskyrkan tillhörig myndig person borde få rätt att vid val af prest rösta för sin person. Då emellertid en röstgrund vid prestval, hvilande endast på personlighetsprincipen, för närvarande icke torde hafva utsigt att blifva af alla vederbörande antagen, och då det icke heller bör kunna anses obilligt och orättvist, att den, som i högre grad än andra bidrager till prestens afföning, också vid valet af lärare bör hafva något så när motsvarande rättigheter, vill jag vördsamt föreslå vid bestämmandet af rösträtt vid prestval en förening af personlighets- och skatteprincipen, som grundar sig på egendom och allmänna utskylder.

Jag får därför, på grund af hvad här ofvan antydningssvis anförts, vördsamt föreslå, att Riksdagen ville för sin del besluta:

att nu gällande Kongl. Förordning om prestval den 1 April 1843 § 16 af art. 5 måtte upphävas och dermed i samband stående paragrafer undergå nödig förändring i öfverensstämmelse med här nedan angifna

förslag till röstgrund. Rösträtt vid prestval ege en hvar svenska statskyrkan tillhörig, för sig sjelf mantals-skrifven person, som uppnått myndig ålder; hvarje sådan ege en röst oafsedt den skatt han betalar; dessutom tillkommer en röst en hvar, som i församlingen, der sådant val skall anställas, eger rättighet att i kyrkostämmans öfverläggningar och beslut deltaga, samt gälle i öfrigt vid valet, i afseende på röstberäkning samt rösträtts utöfning och öfverlåtande på annan person, hvad för kyrkostämma är stadgadt, dock med den jemkning i församling å landet att rösträtt, som tillkommer någon för jordbruksfastighet, icke må utsträckas till högre röstetal, än som svarar mot en tiondedel och för annan fastighet och öfriga beskattningsföremål icke till högre röstetal än som svarar mot en femtiondedel af församlingens hela röstetal å kyrkostämma. Uppkommer vid denna beräkning af rösträtt bråktal, skall det bortfalla, och anhålles att Lag-Utskottet, till hvilket denna motion torde remitteras, måtte göra de ändringar och tillägg, som för frågans lösning anses erforderliga.

Stockholm den 26 Januari 1883.

P. Näsman.

Häruti instämmer:

P. Westman.
